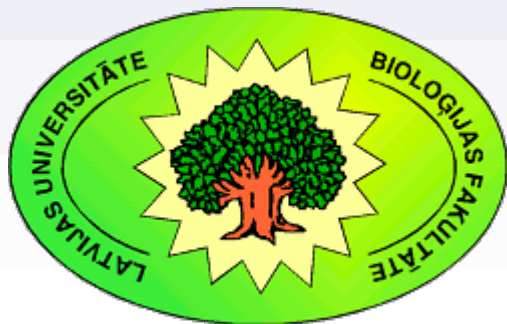

Attēlu veidi

Rastrattēli un vektorattēli

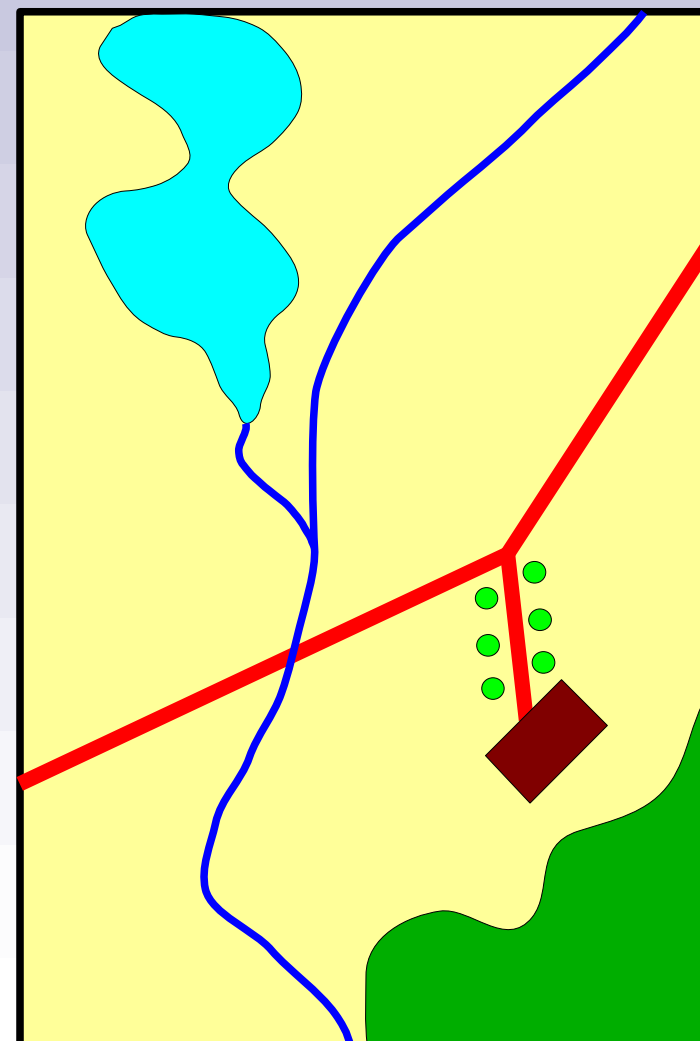
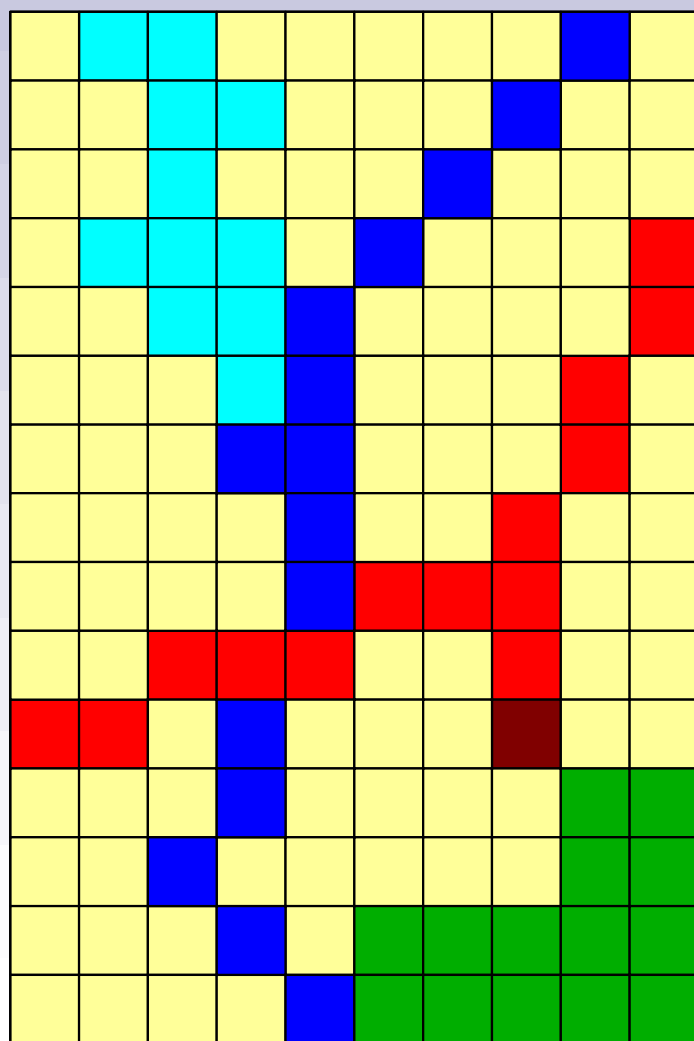

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

2012. gada 11. jūnijā

Rastrattēls — Vektorattēls

Ģeometriskās pamatvienības

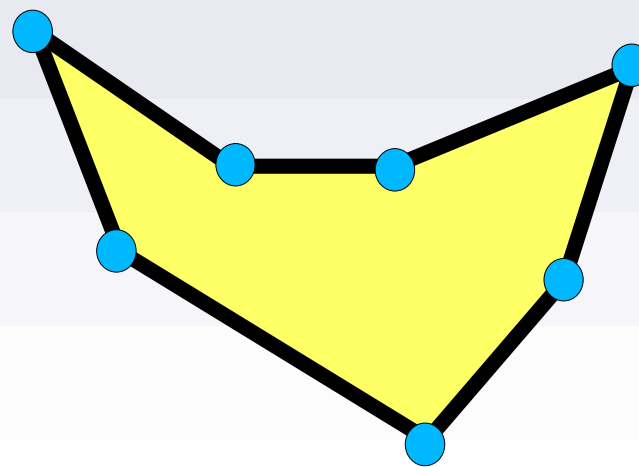
- Rastrattēlam

- pikselis (šūna)

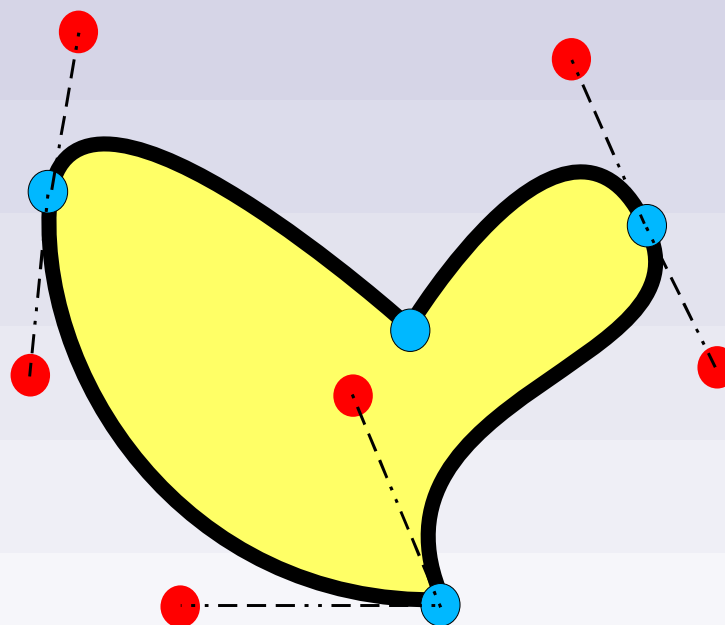
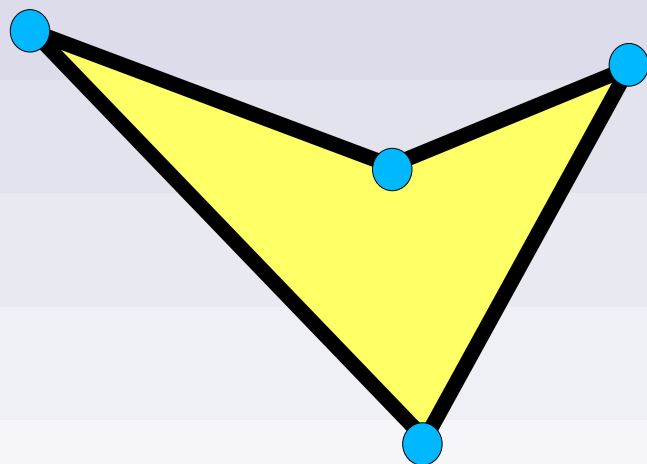
- Vektorattēlam

- punkts
- līnija
- daudzstūris

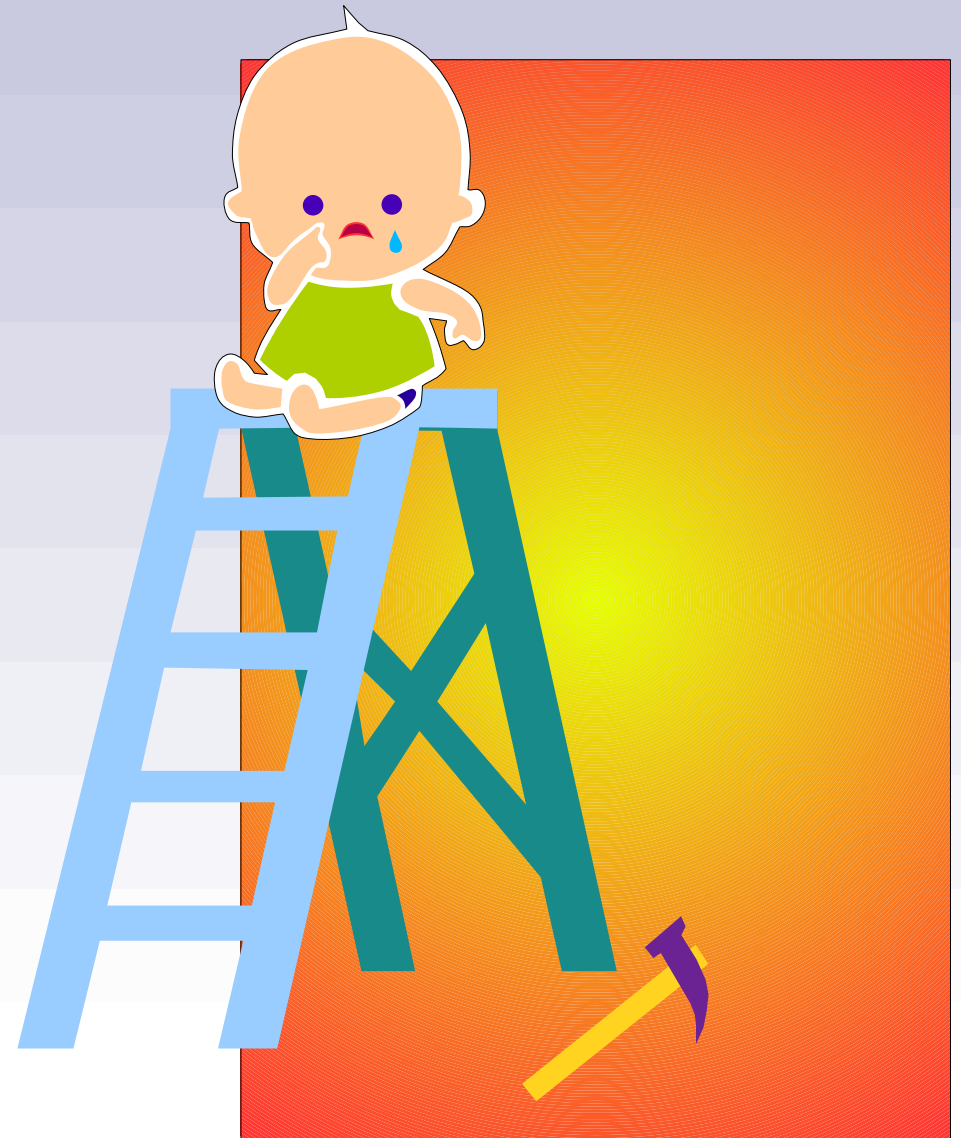
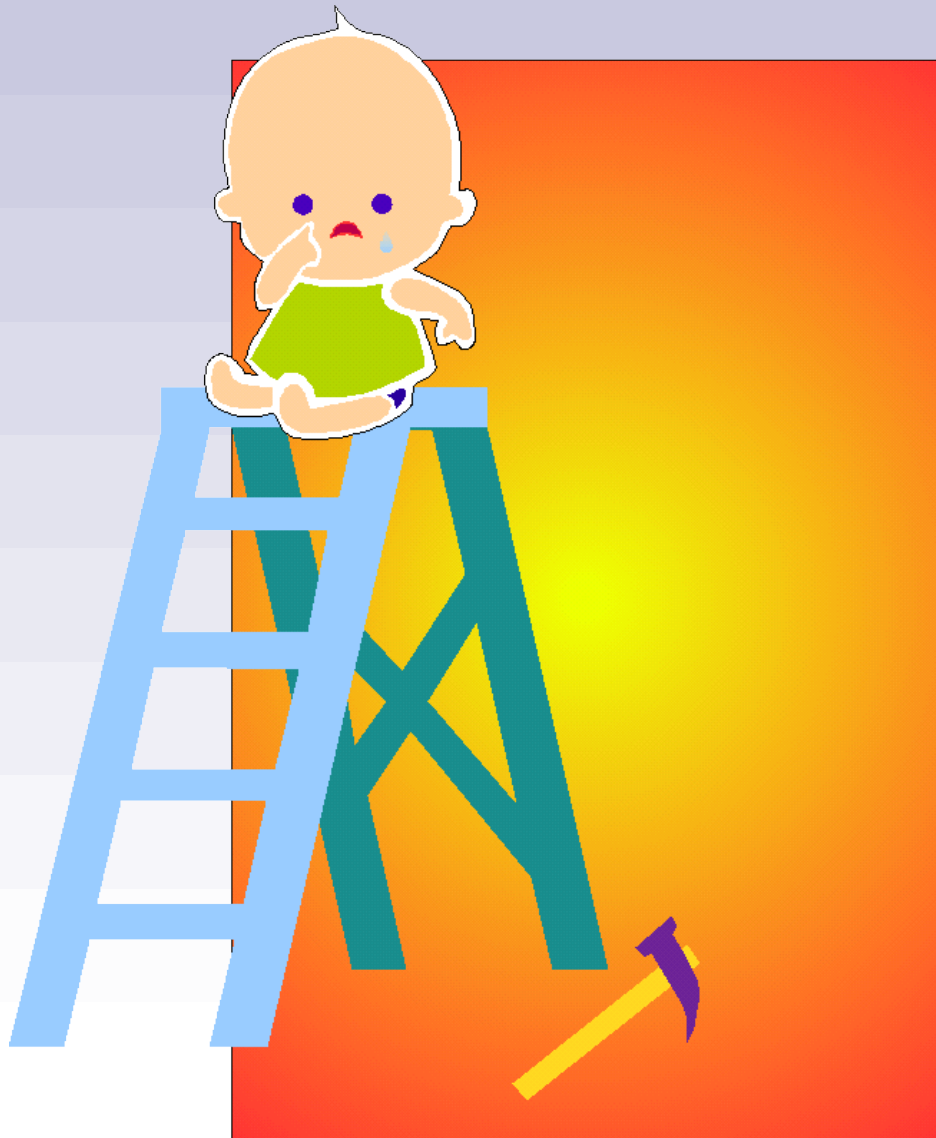

Punktus var savienot ar:

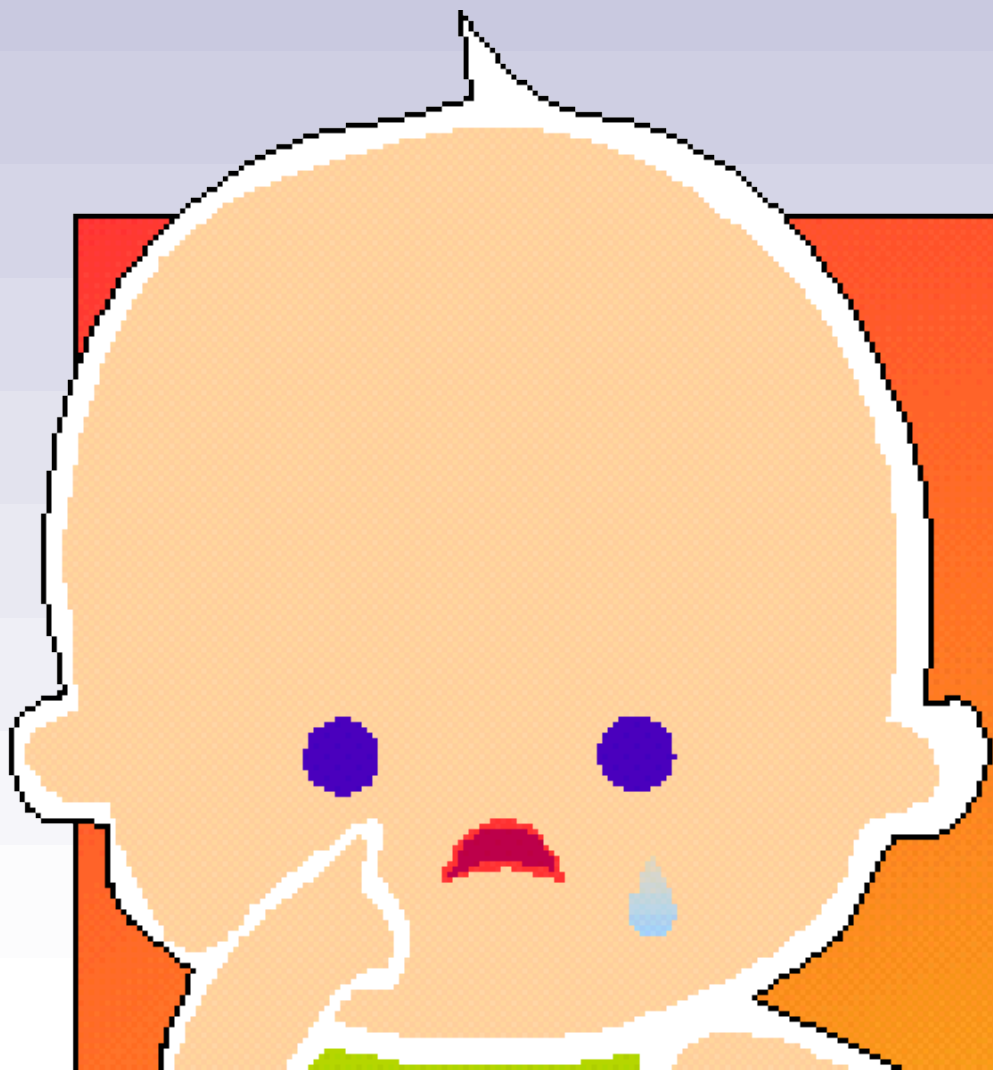
- Taisnes nogriežņiem
- Liektām līnijām

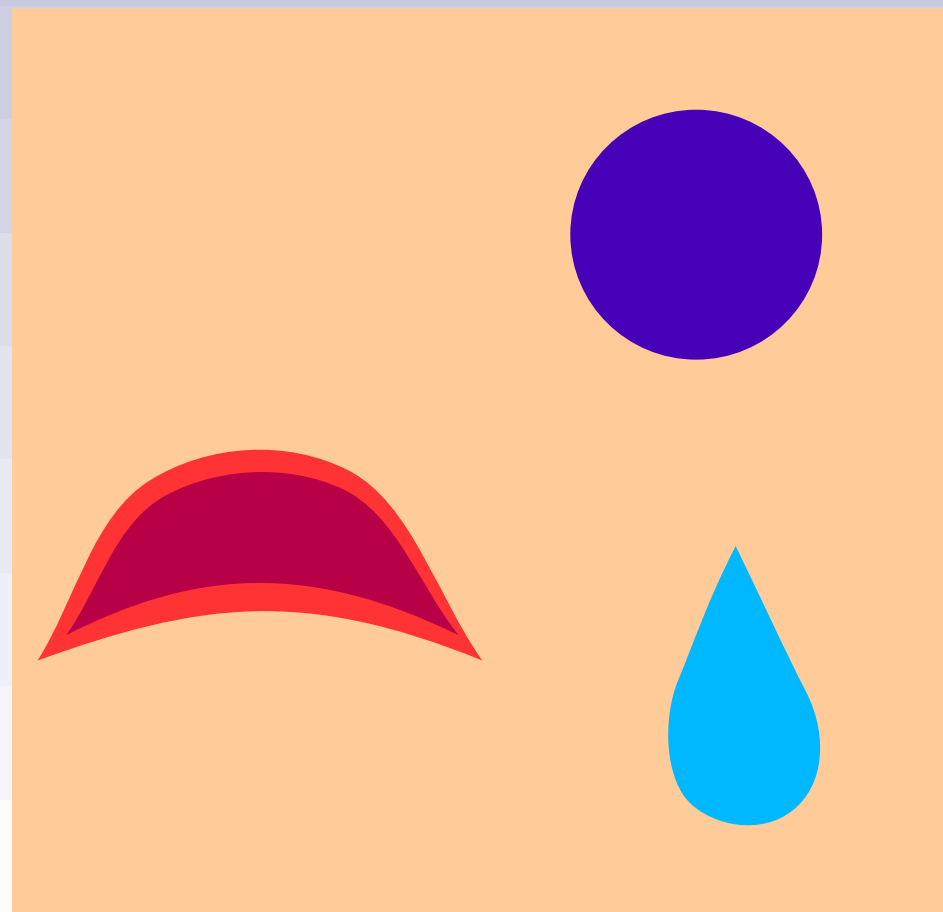
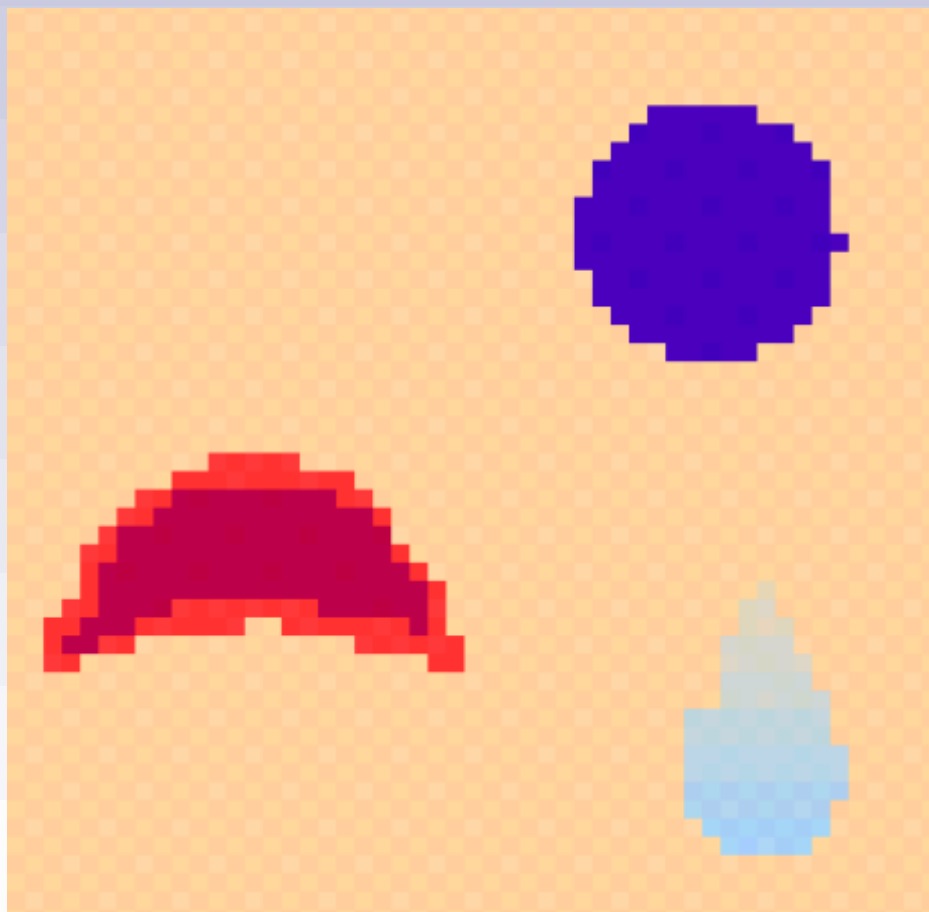
Rastra un vektoru salīdzinājums

Rastra un vektoru salīdzinājums

Rastra un vektoru salīdzinājums

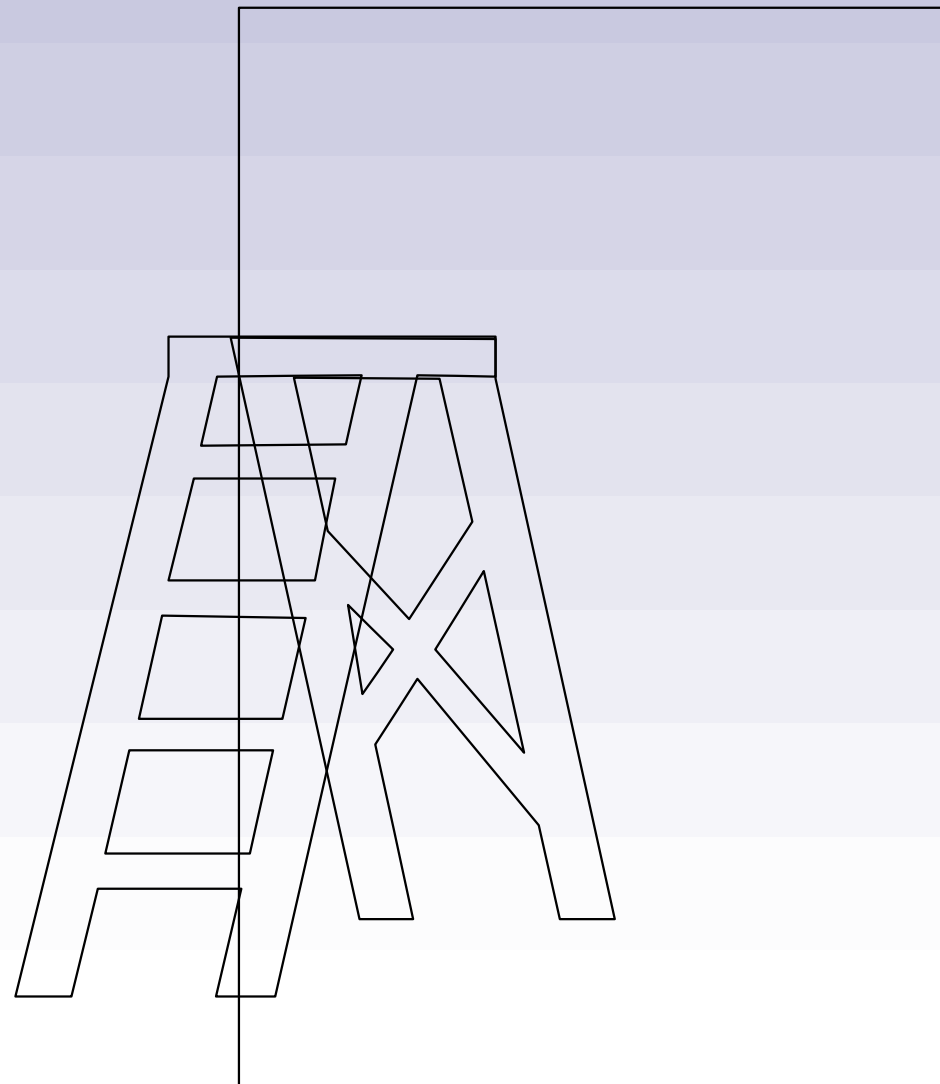
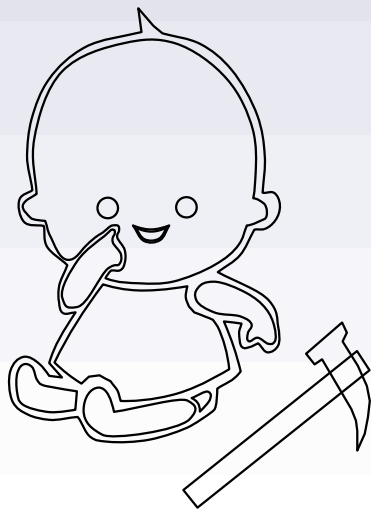

Vektorattēla uzbūve

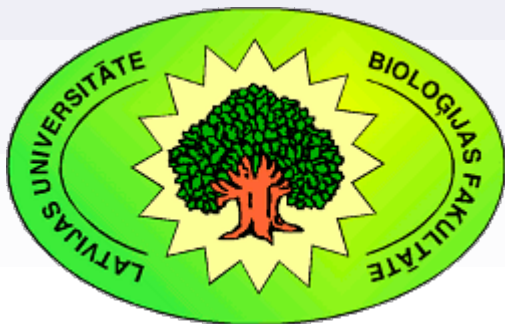

Vektorattēla uzbūve

Attēlu veidi

Attēlu organizēšana un attēlošana

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

2012. gada 11. jūnijā

Rastrattēla piemērs

(Izmantota Rīgas domes īpašumā esoša ortofotogrāfija, 2000)

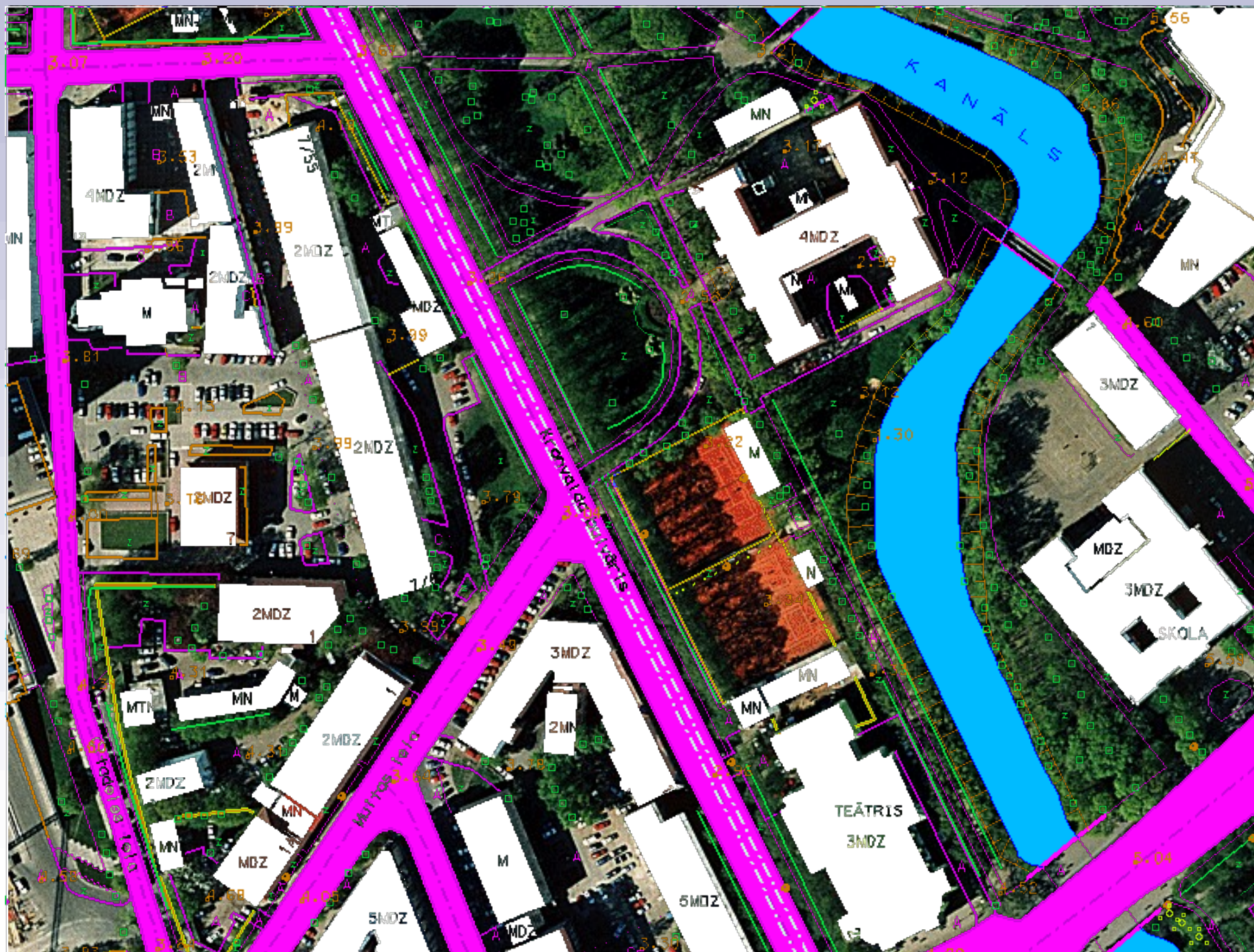

Vektorattēla piemērs

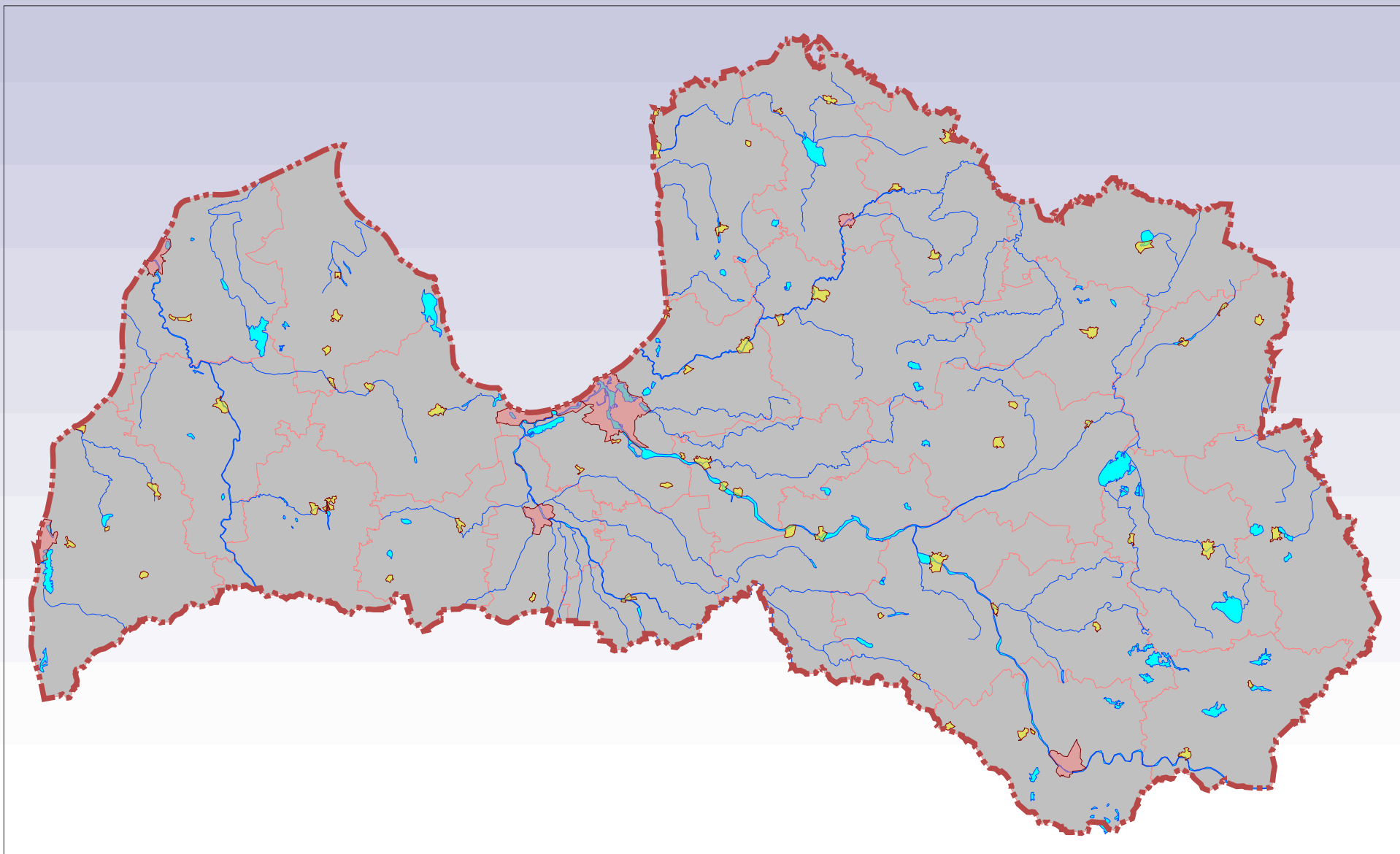

(Izmantota VZD topokarte, 2000)

Vektorattēla organizēšana pa slāņiem

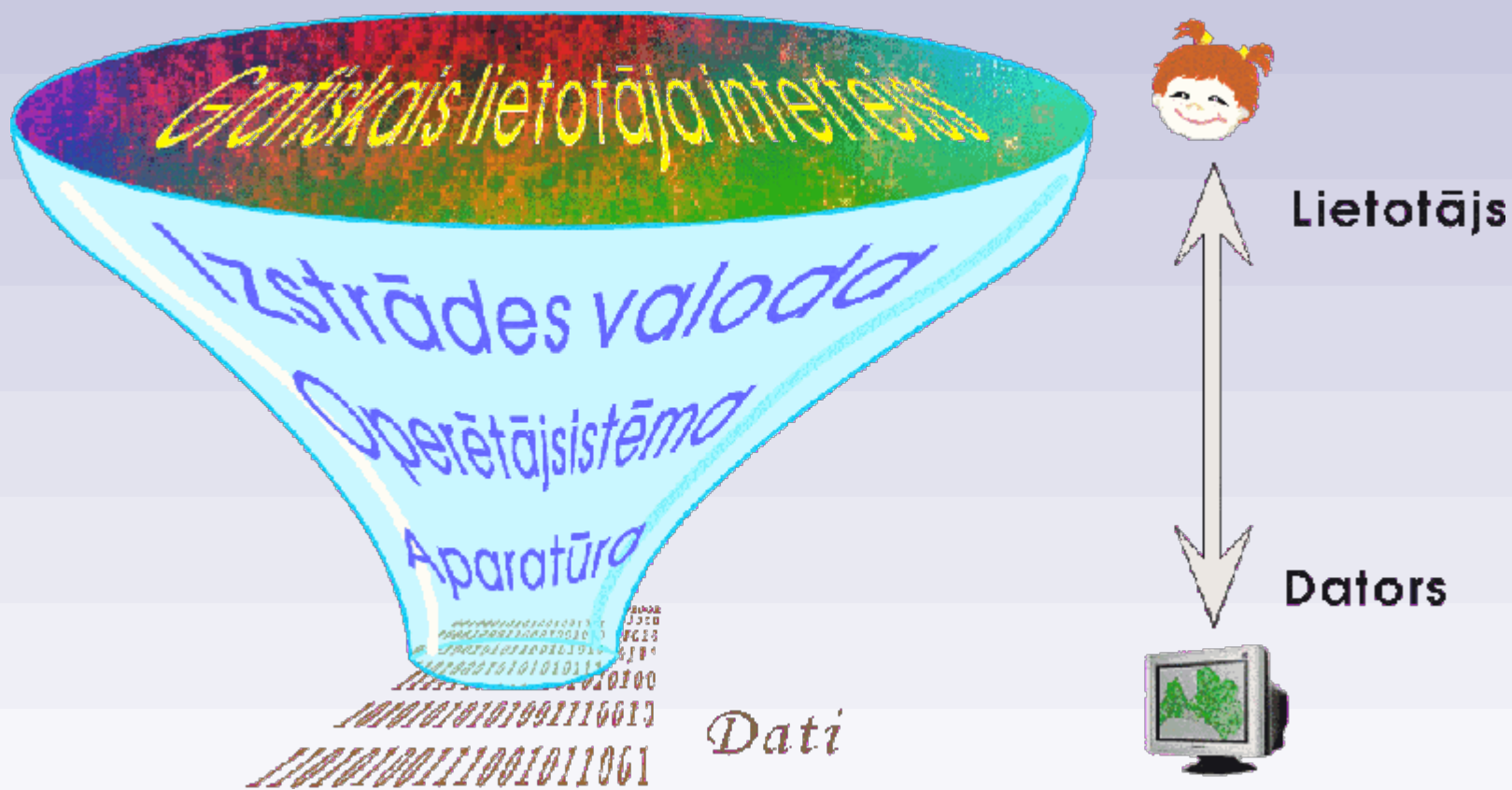

Necaurspīdīgs rastra attēls

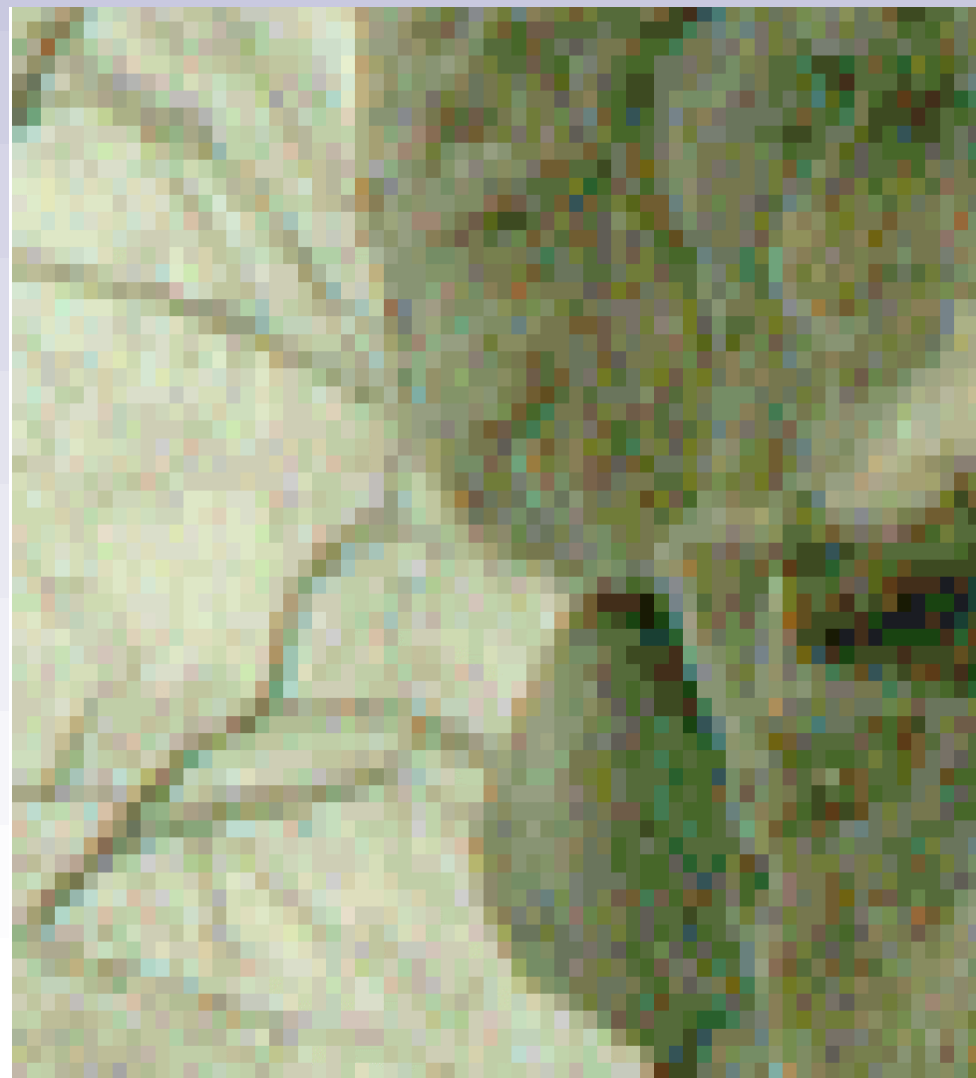

Caurspīdīgs rastra attēls

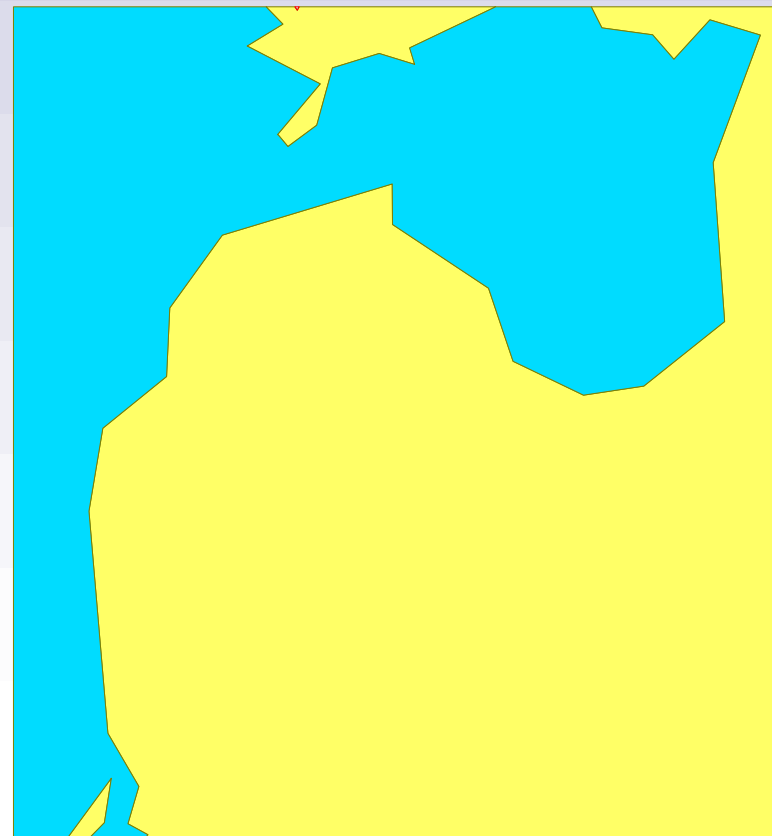
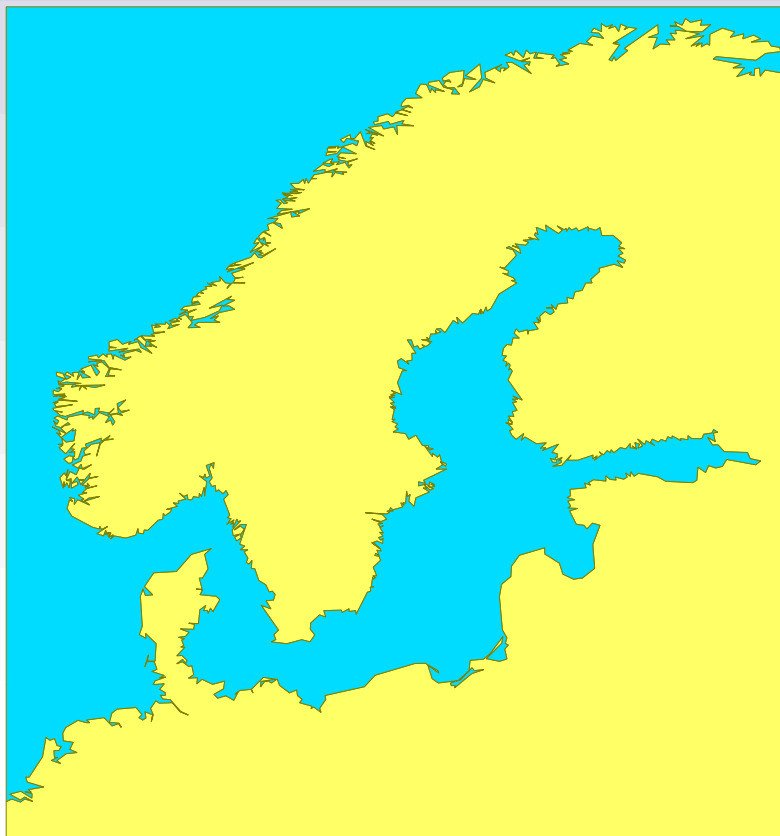
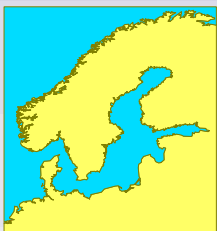

Rastrattēla izšķirtspēja

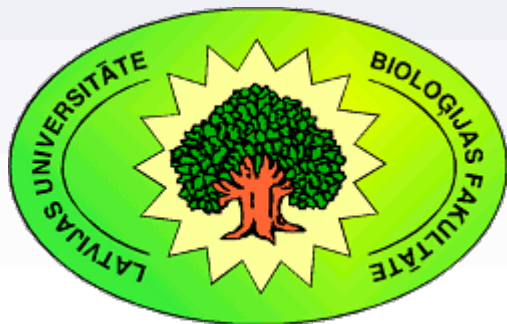
Vektorattēla izšķirtspēja

- Nevienu vektorattēlu nevar bezgalīgi samazināt vai palielināt

Attēlu veidi

Simboloģija

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

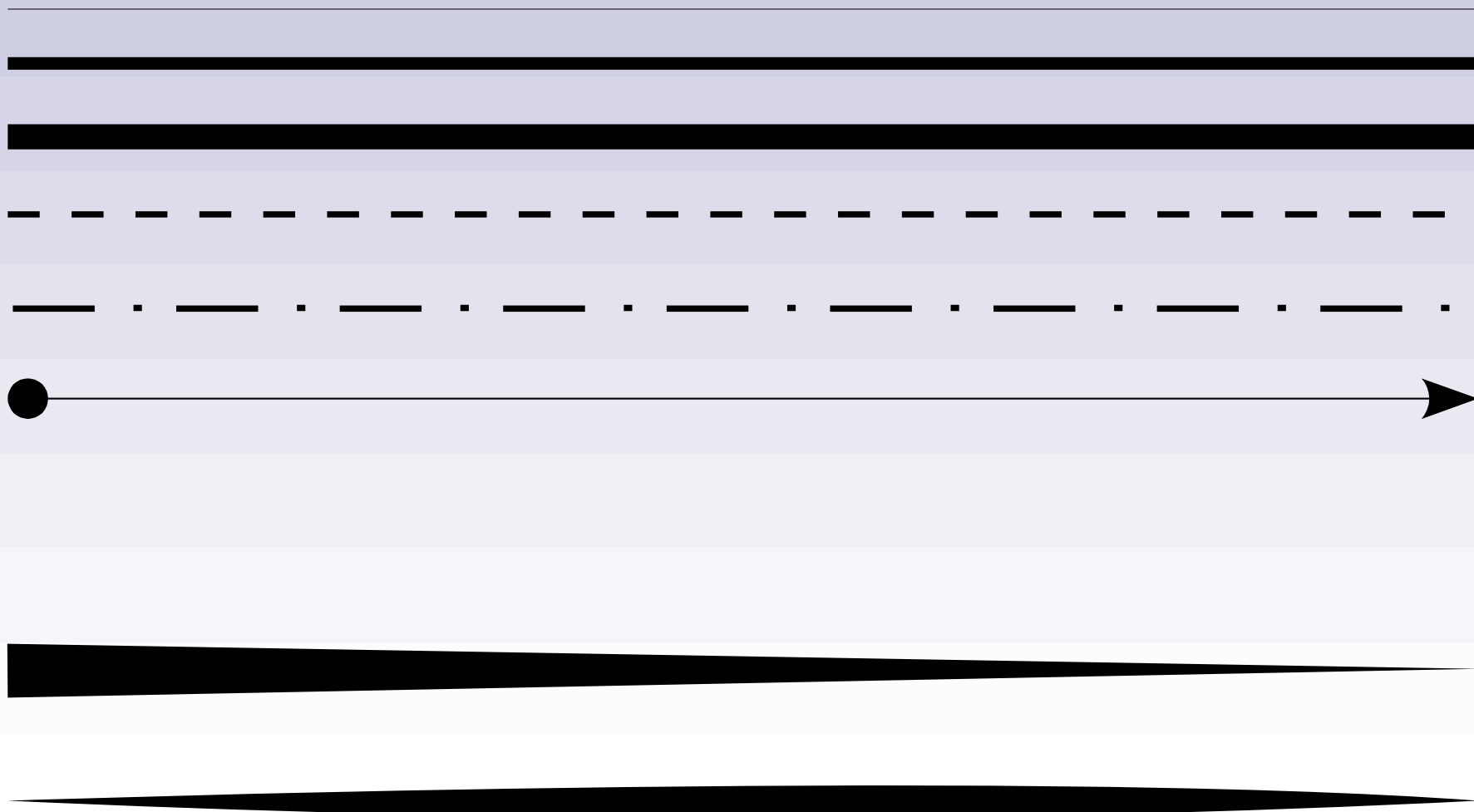

2012. gada 11. jūnijā

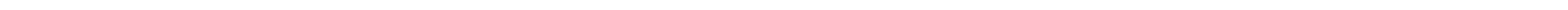
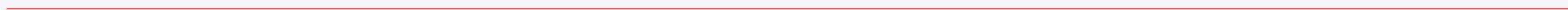
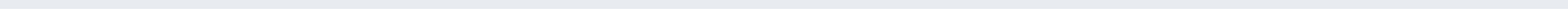
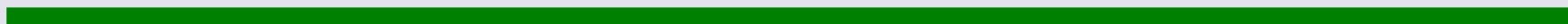
Vektorattēlu attēlošana

- Objektu veidi:
  - punkts (zīmēšanas programmās atsevišķi netiek izmantots), līnija, daudzstūris
- Objektu grafiskās īpašības:
  - simbols
  - krāsa
  - izmērs
  - caurspīdīgums

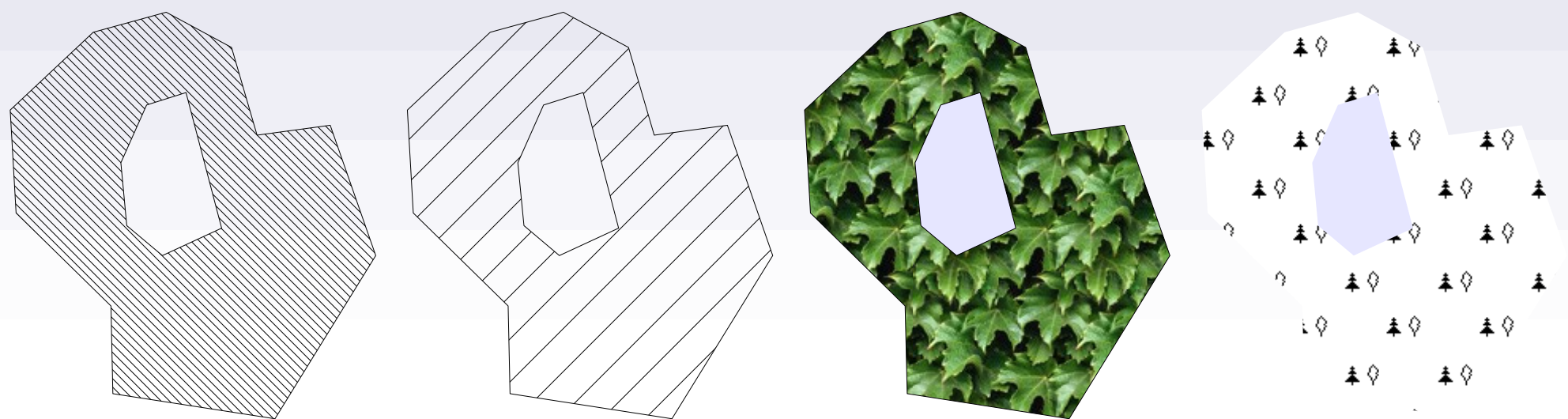
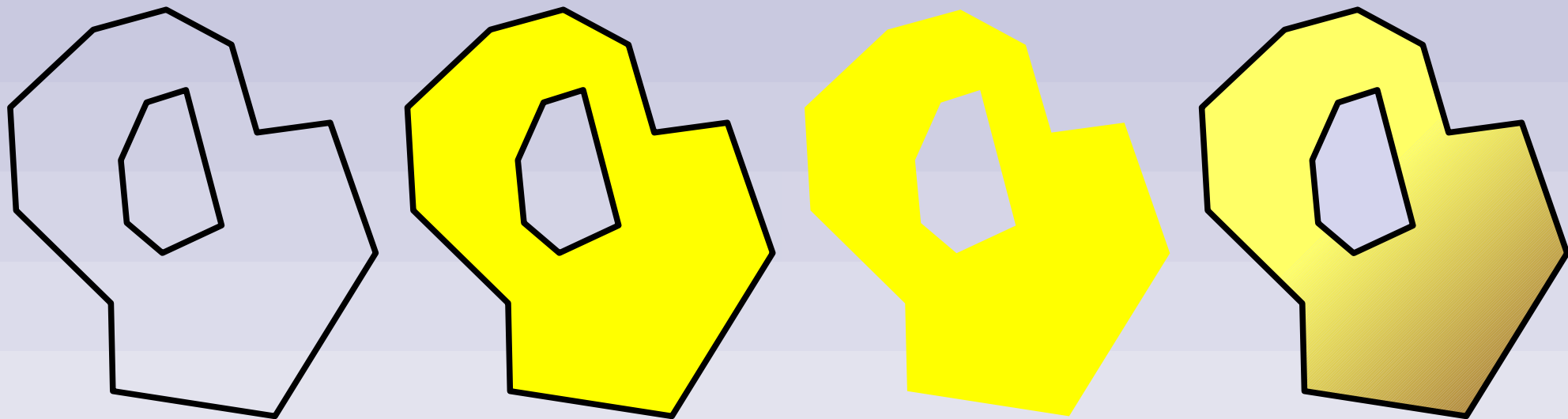
Līnijas attēlošana

Līniju attēlošana

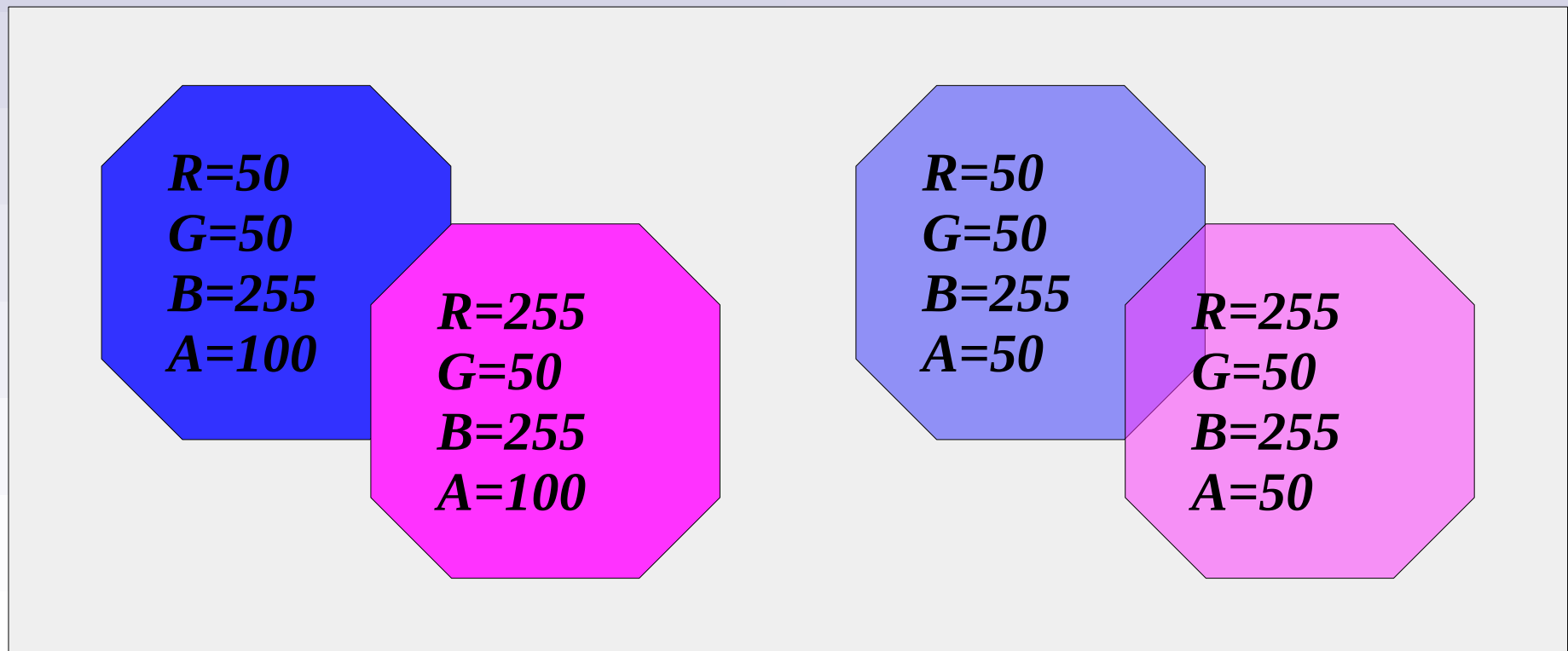

Daudzstūru attēlošana

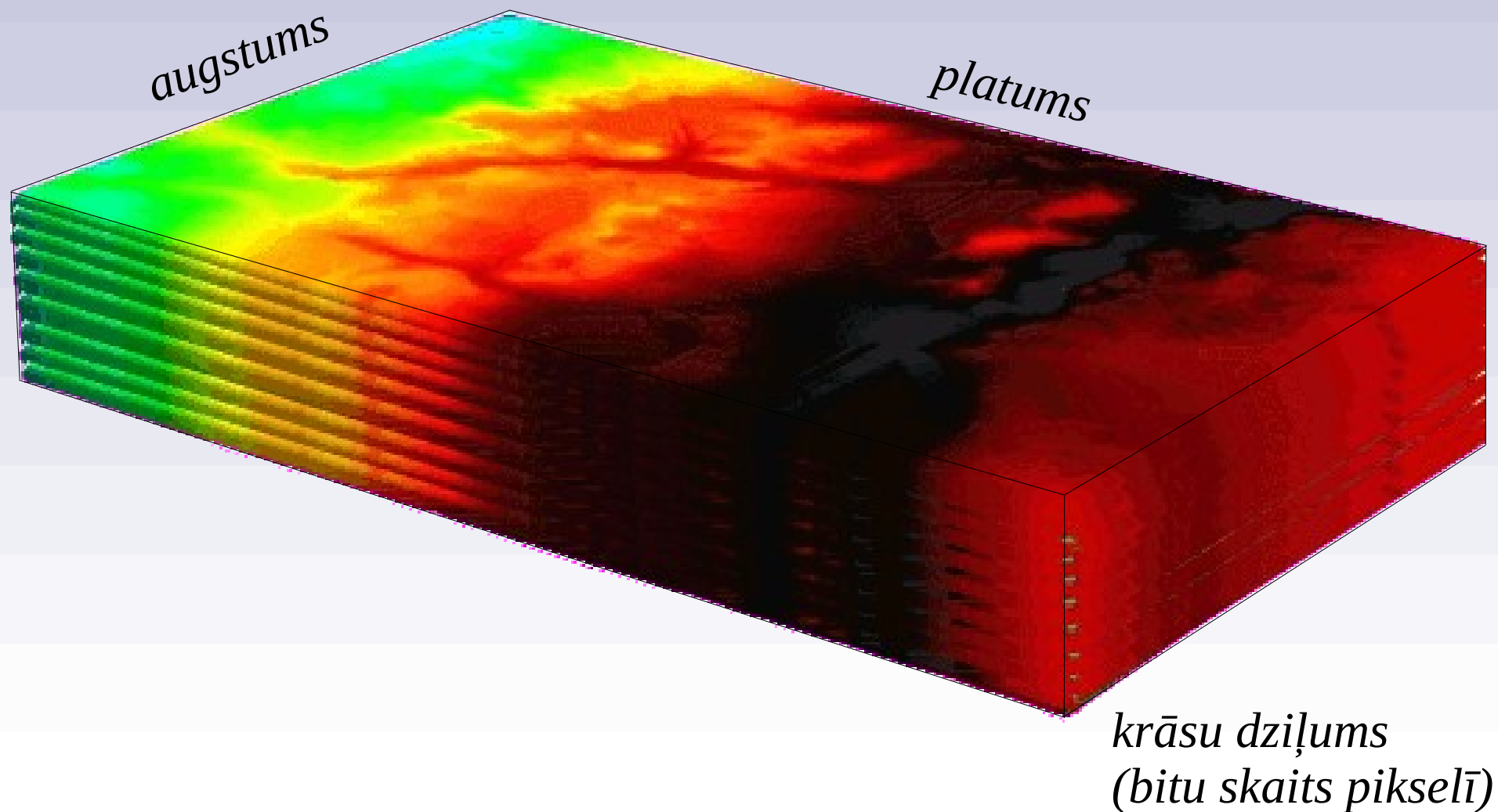
Caurspīdīgums (*transparency*, alfa kanāls, *opacity*)

- *Transparency* – caurspīdīgums.
- *Opacity* – necaurredzamība.

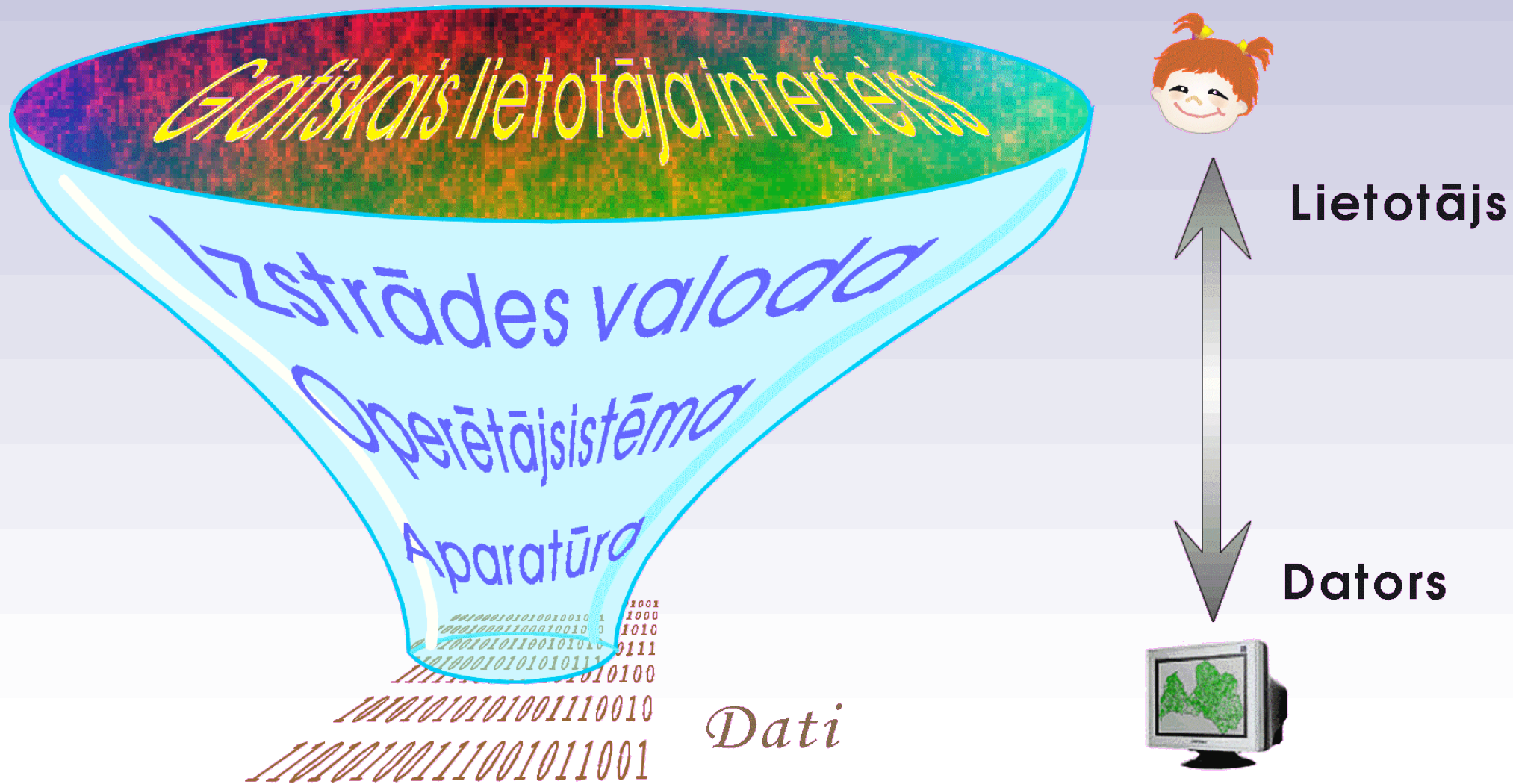

Rastrattēla dimensijas

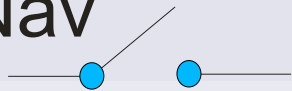
Lietotāja un datora saistība

Datu uzglabāšana datorā

- biti, baiti
- binārā skaitīšanas sistēma

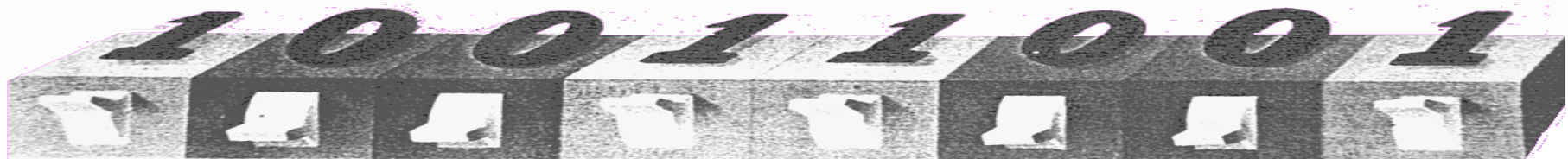
Nav

Ir

Slēdžu skaits	Varianti	Pieraksts
1	○ ●	0 1
2	○○ ○● ●○ ●●	00 01 10 11
n	2^n	

Rastrattēla krāsu izšķirtspēja

8 biti
256 toņi

4 biti
16 toņi

1 bits
2 krāsas

Rastrattēla krāsu izšķirtspēja

8 biti
256 indeksētas krāsas

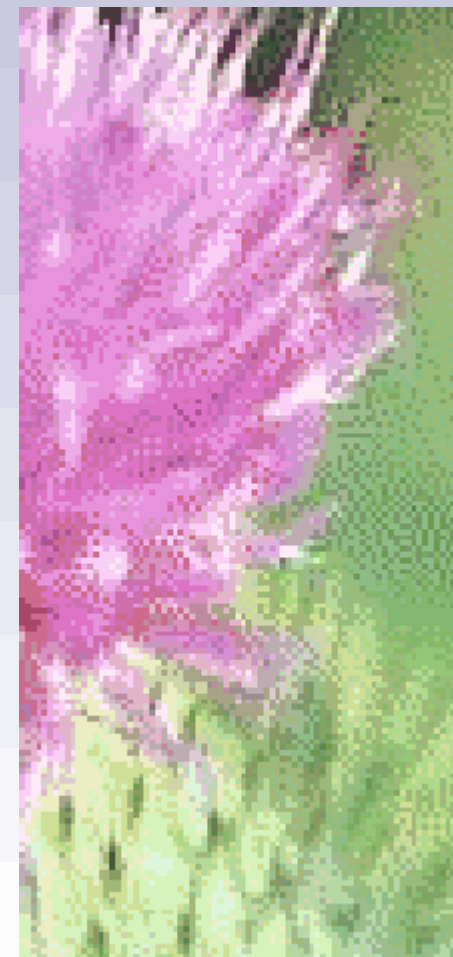
Toņu izveide no pieejamām krāsām (*dithering*)

24 biti (~16 milj. krāsu,
attelā – 48189)

8 biti (256 krāsas,
attelā – 64)

Krāsu izšķirtspēja (*RGB* modelis, 24 bitu piemērs)

8 biti
sarkanā krāsa

8 biti
zaļā krāsa

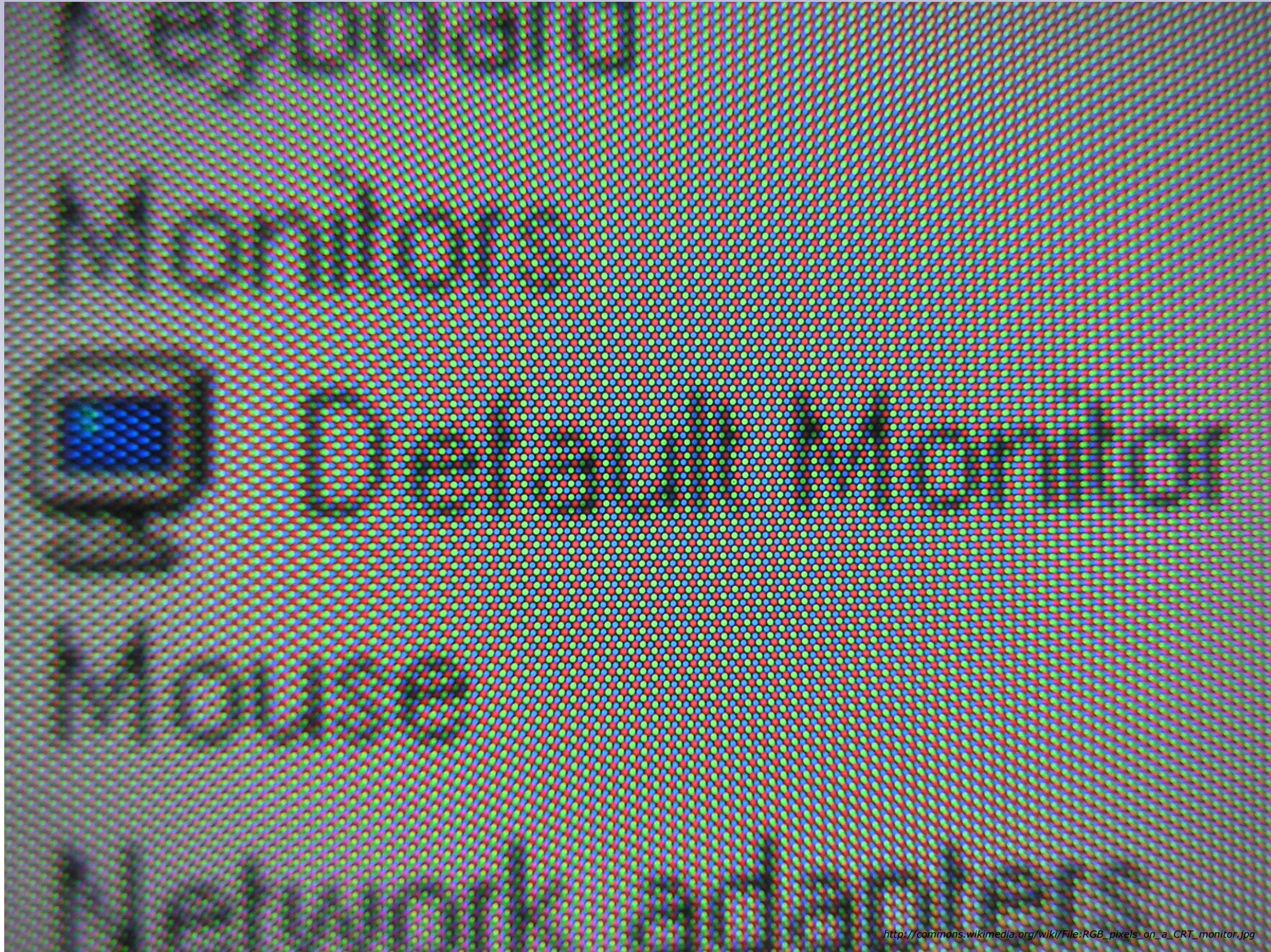

8 biti
zilā krāsa

24 biti
~16 milj. krāsu

Krāsu izšķirtspēja (*CMYK* modelis)

gaiši zila

fuksīna

dzeltena

melna

CMYK leņķi

Tipogrāfiskais režģis

Dzeltenās
izplati

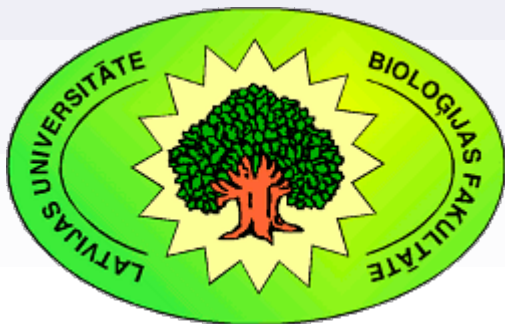
uzkarpītes
atvija

Tipogrāfiskais režģis

Attēlu veidi

Vienkāršas darbības

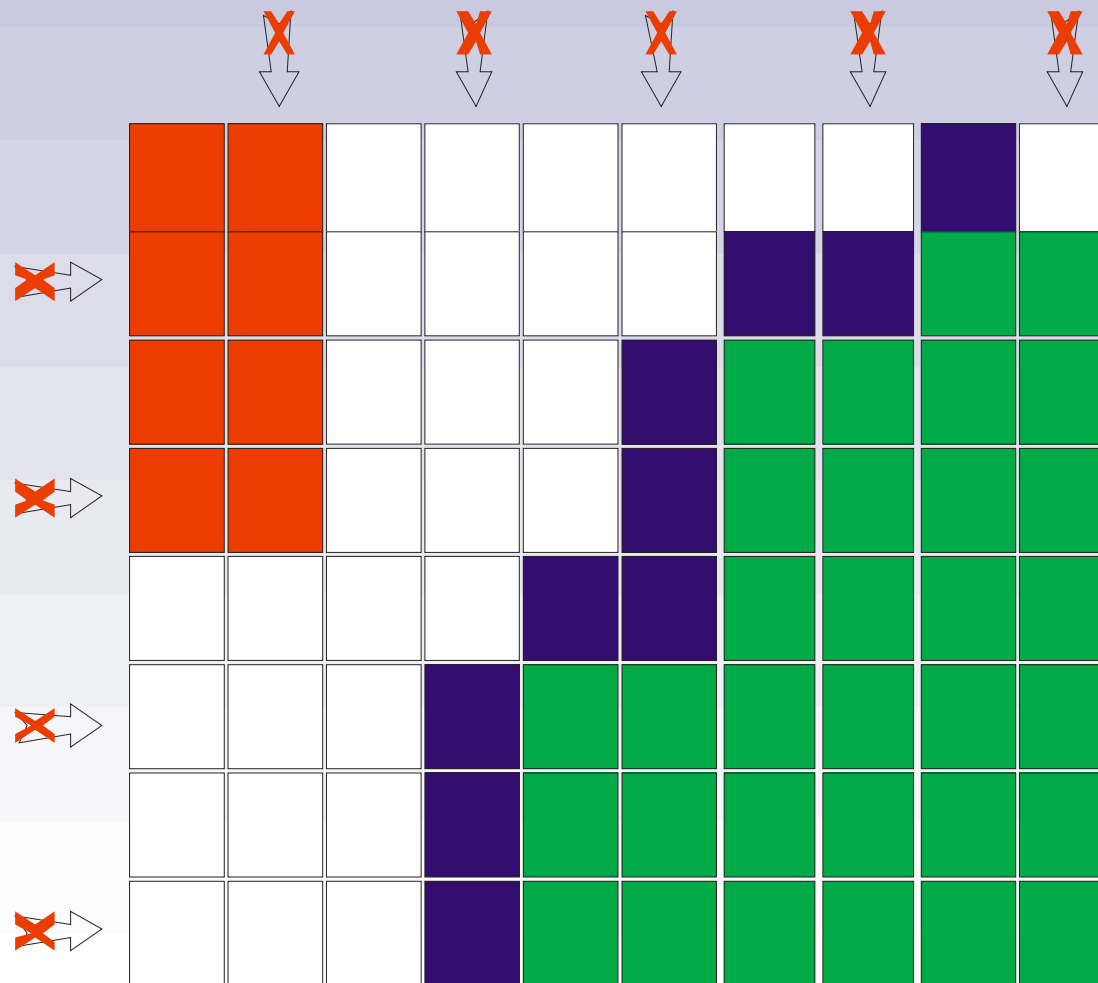
Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

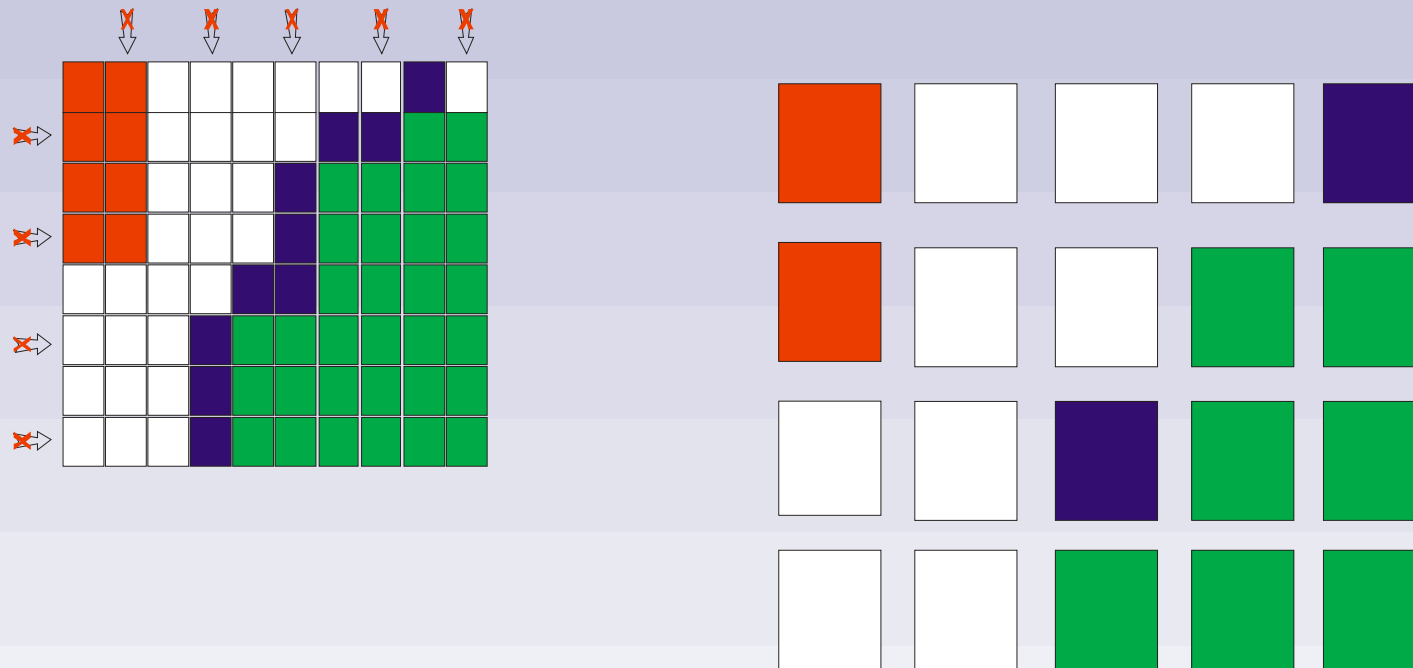
2012. gada 11. jūnijā

Rastrattēla samazināšana

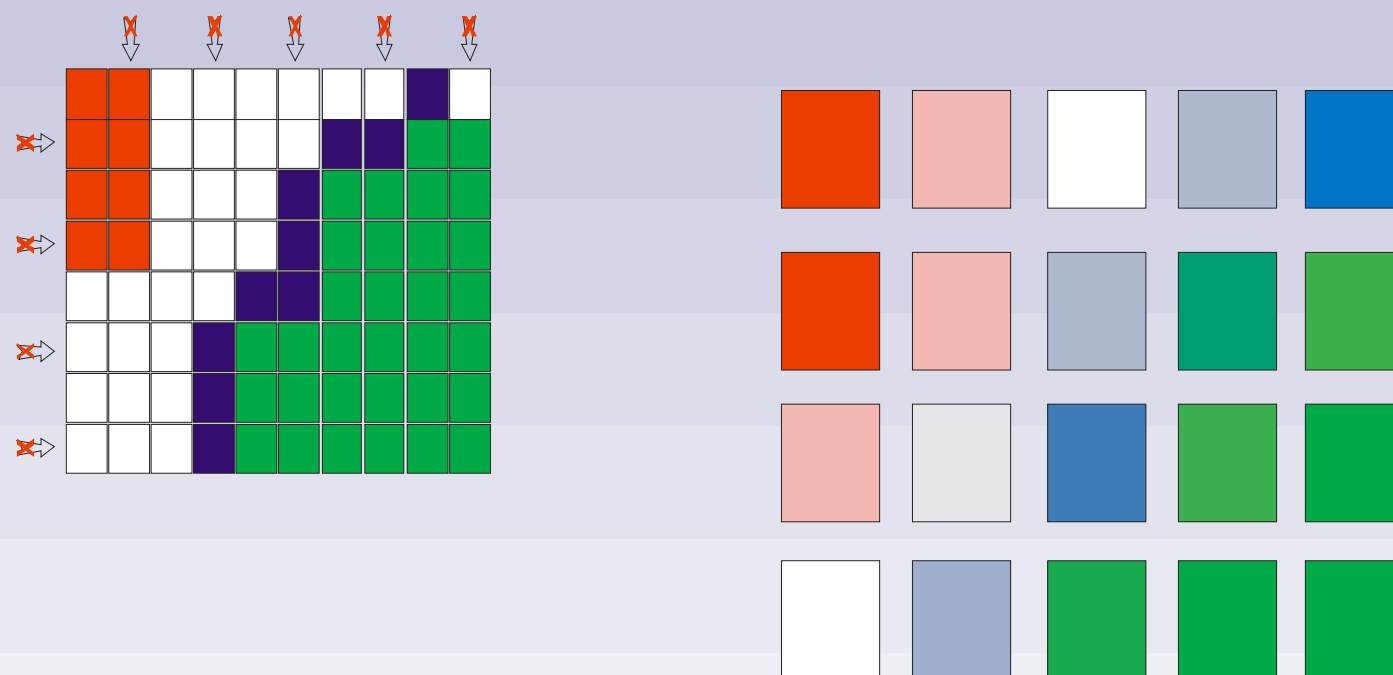

Rastrattēla samazināšana

atlikušajām šūnām vērtība netiek mainīta

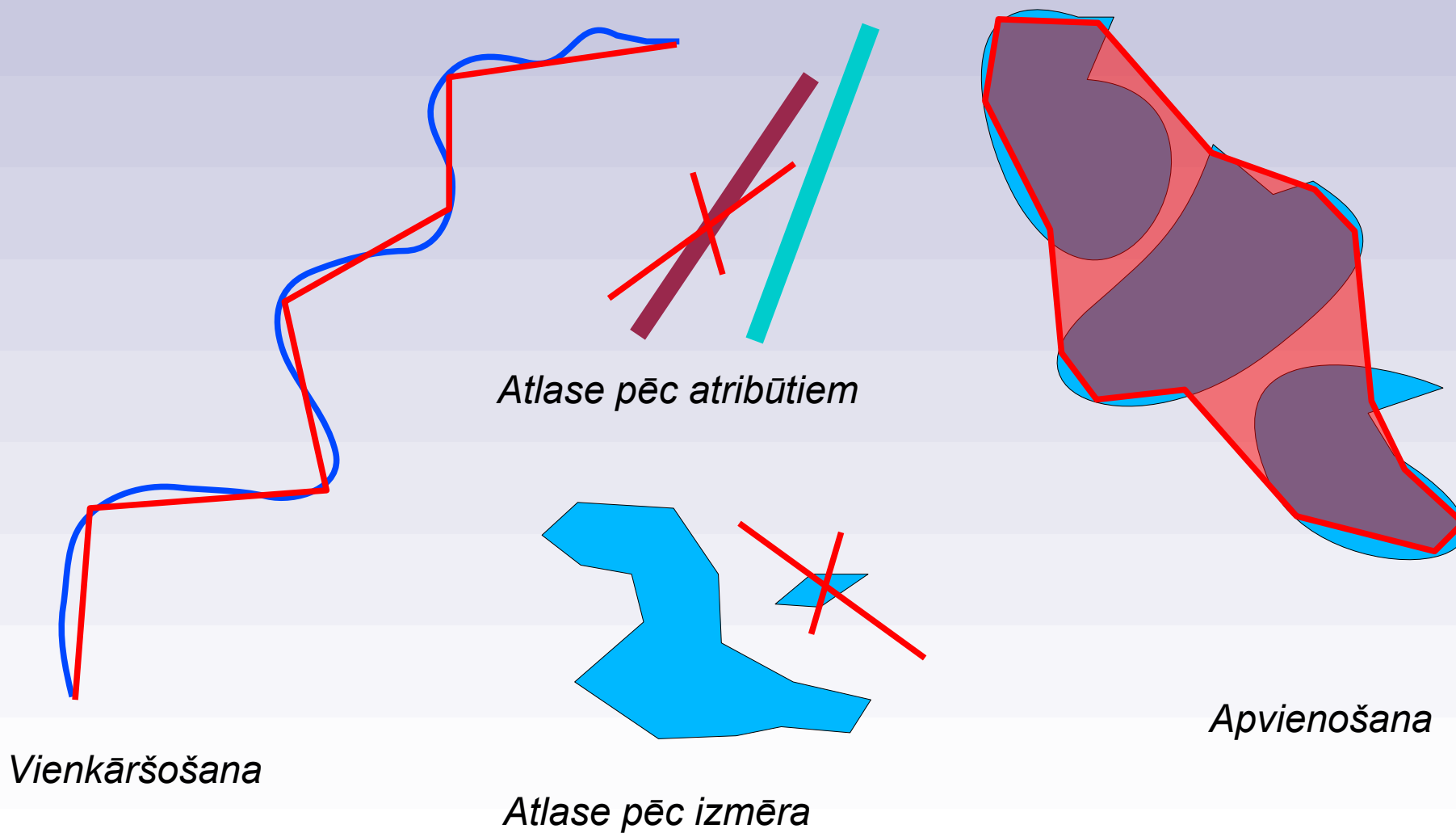
Rastrattēla samazināšana

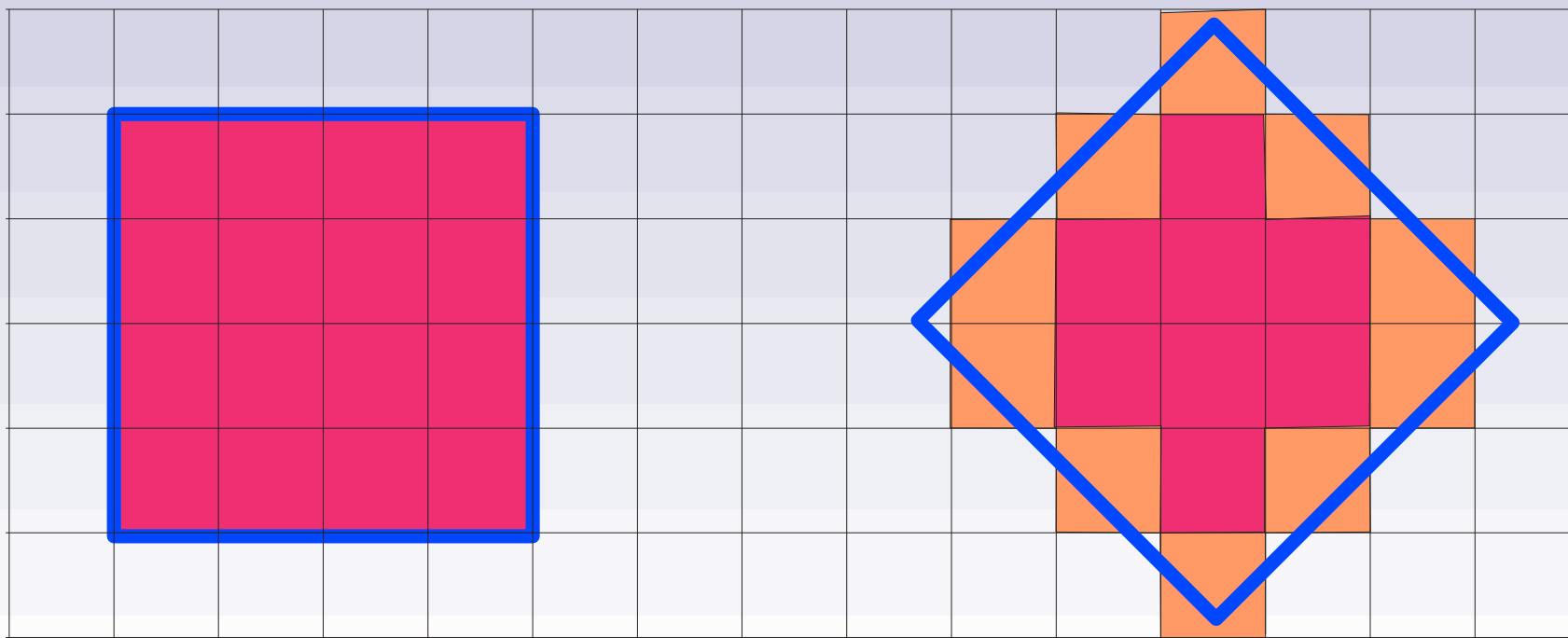
atlikušajām šūnām vērtība mainās vadoties no izmestajām kaimiņšūnām

Vektorattēla vienkāršošana

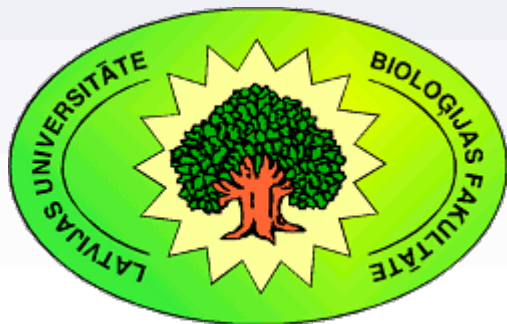

Attēla pagriešana

Attēlu veidi

Failu formāti

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

2012. gada 11. jūnijā

Rastrattēlu failu formāti

- Joint Photographic Experts Group izstrādātais formāts fotogrāfijām (*.jpg, *.jpeg, *.jpe);
- CompuServe's Graphics Interchange Format (*.gif);
- World Wide Web Consortium izstrādātais Portable Network Graphics (*.png);
- Microsoft Windows Bitmap formatted image (*.bmp). Nekompresēts attēls;
- Tagged Image File Format (*.tif, *.tiff). Vairākas versijas. Iecienījuši tipogrāfijās. Ir versija telpiski piesaistītu karšu glabāšanai (GeoTiff);

Rastrattēlu failu formāti (turpinājums)

- Microsoft Windows icons (*.ico, *.cur), lieto programmu ikonām un peles kursoriem;
- Raw formāti (digitālie negatīvi), kuras pamatā izmanto dažādas digitālās fotokameras. Tie ir formāti, kuros attēls tiek saglabāts tā, ka tos reģistrē kameras sensors. Tiesa gan, dati tiek kompresēti. (*.RAW, *.CRW, *.CR2, *.NRW, *.DNG, *.ORF u.c.);

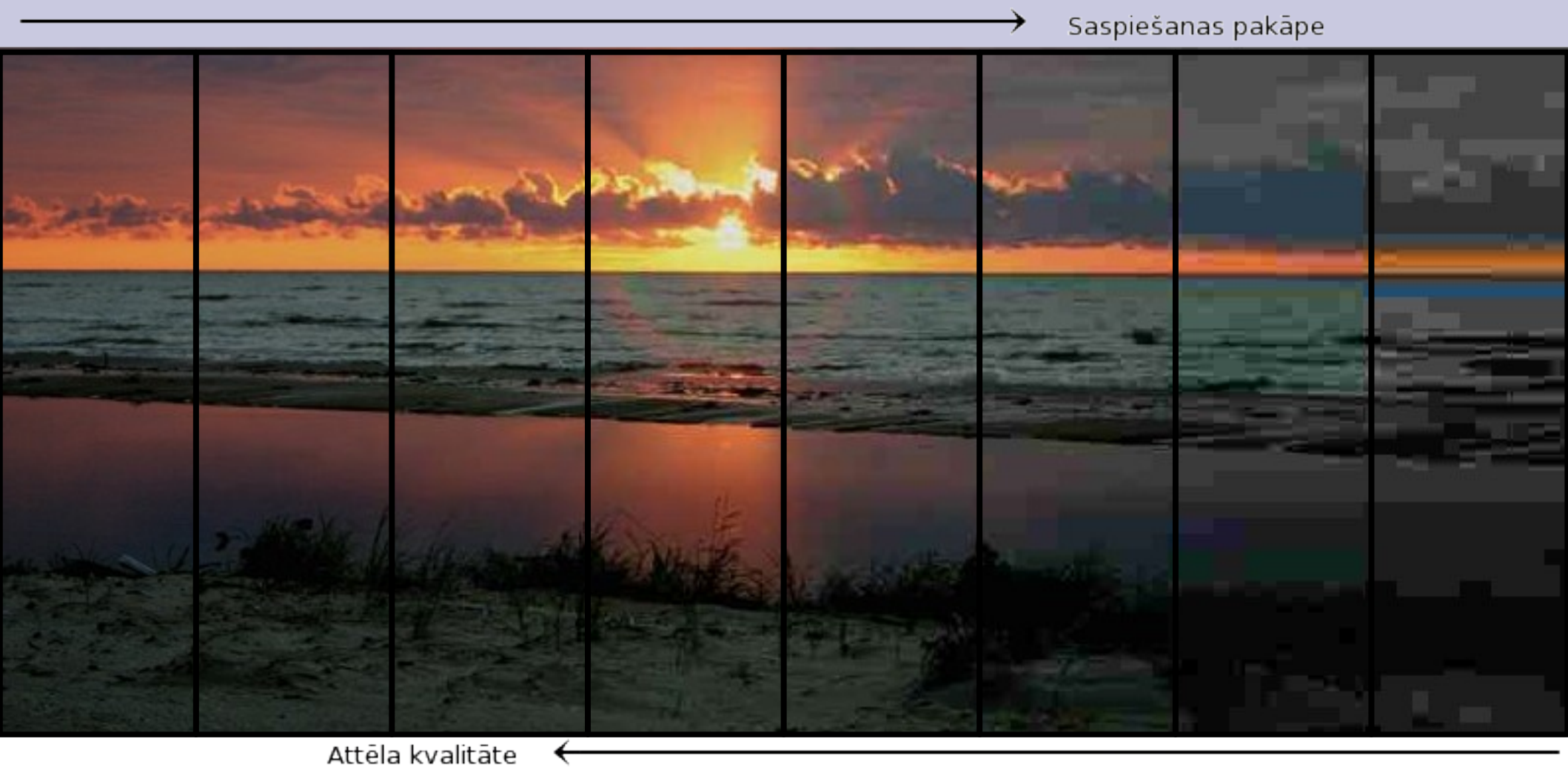
Rastrattēlu failu formāti (turpinājums)

- Slēgtie kodu programmu iekšējie formāti, piemēram, Adobe Photoshop (*.psd), Corel Photo-Paint (*.cpt), Paint Shop PRO (*.psp);
- Atvērto kodu programmu iekšējie formāti, piemēram, GIMP lieto eXperimental Computing Facility izstrādātu failu formātu (*.xcf);
- Novecojušies vai neieviesti formāti, piemēram, ZSoft izstrādātais PC Paintbrush Exchange (*.PCX), Multiple-image Network Graphics (*.mng);
- u.c.

Rastrattēlu populārākie failu formāti

Formāts	Krāsu dziļums, bitos	Kāda dziļuma krāsas var indeksēt	Var būt caurspīdīgs	Kompresija	Attēla bojājumi	Vairāki attēli vienā	Animācijas iespējas
BMP	1, 4, 8, 16, 24, 32	1, 4, 8	—	—	—	—	—
TIFF	1, 4, 8, 16, 24, 32	1, 4, 8	maska	—/+	—/+	+	—
GIF	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	indekss	+	—	+	+
JPEG	8,24	—	—	+	+	Dažādas izšķirtspējas	—
PNG	1, 4, 8, 16, 24, 48	1, 4, 8	indekss / maska	+	—	—	—

JPG kompresija

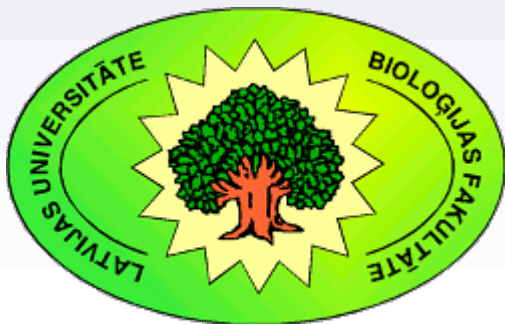
Vektorattēu failu formāti

- Brīvie formāti:
  - SVG – scalable vector graphics (ir vairāki „dialekti”);
  - ODG – Open Document Format Drawing.
- Ar programmatūru saistīti formātu:
  - AI – Adobe Illustrator;
  - CDR – CoreDRAW.
- Uz apskati orientēti formāti:
  - EPS – Encapsulate PostScript;
  - PDF – Portable Document format.

Attēlu veidi

Brīvi lietojama attēlu apstrādes programmatūra

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

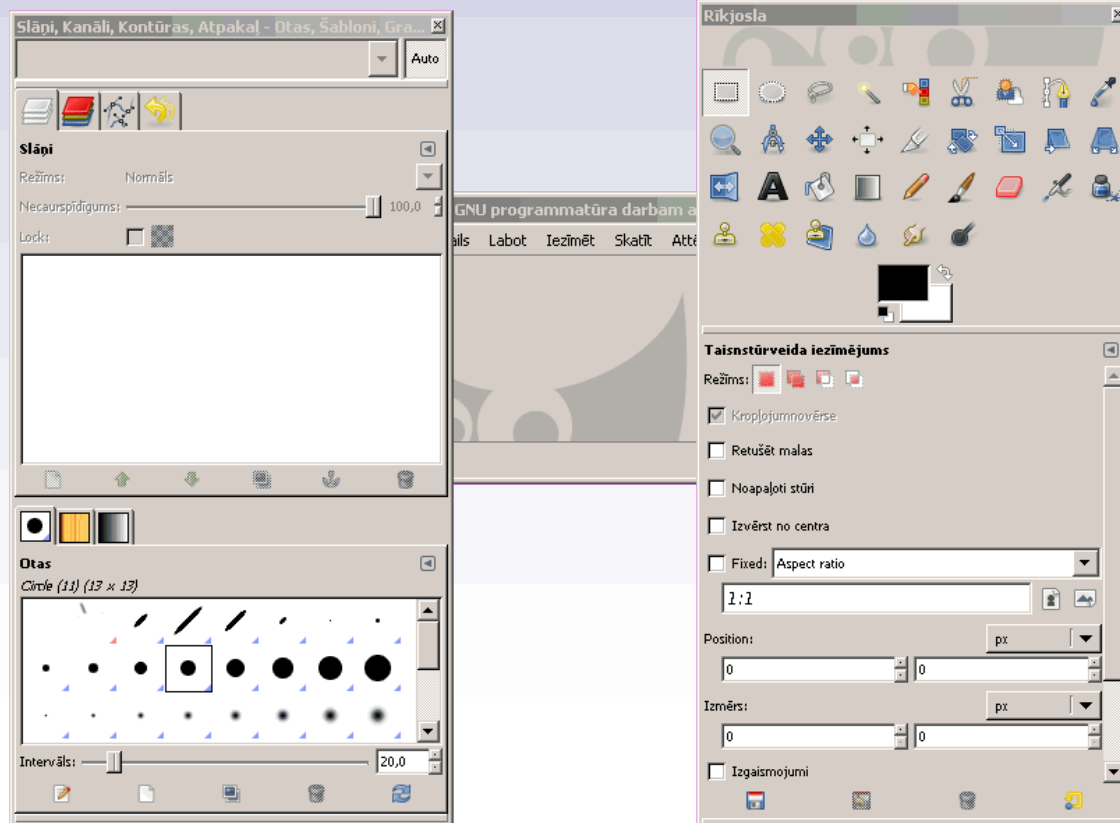

2012. gada 11. jūnijā

Rastrattēlu apstrādei

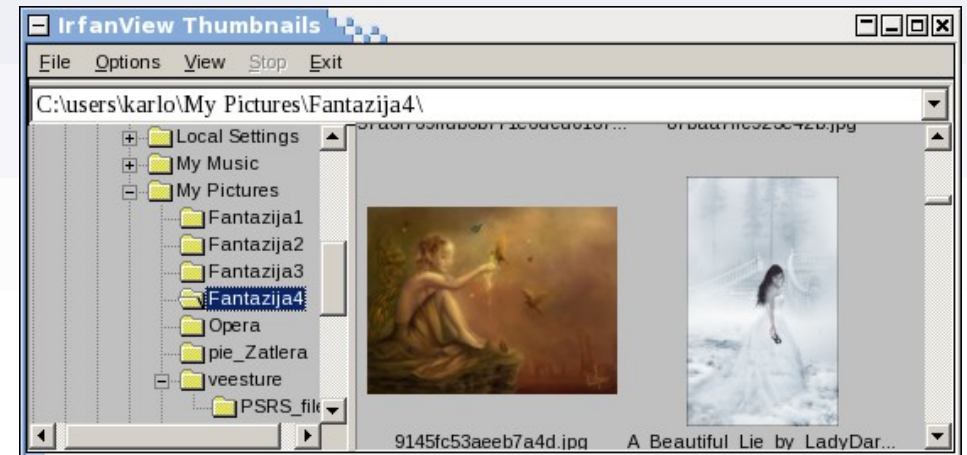
- <http://www.gimp.org/>
- GIMP
(*The GNU Image Manipulation Program*).

Rastrattēlu apstrādei

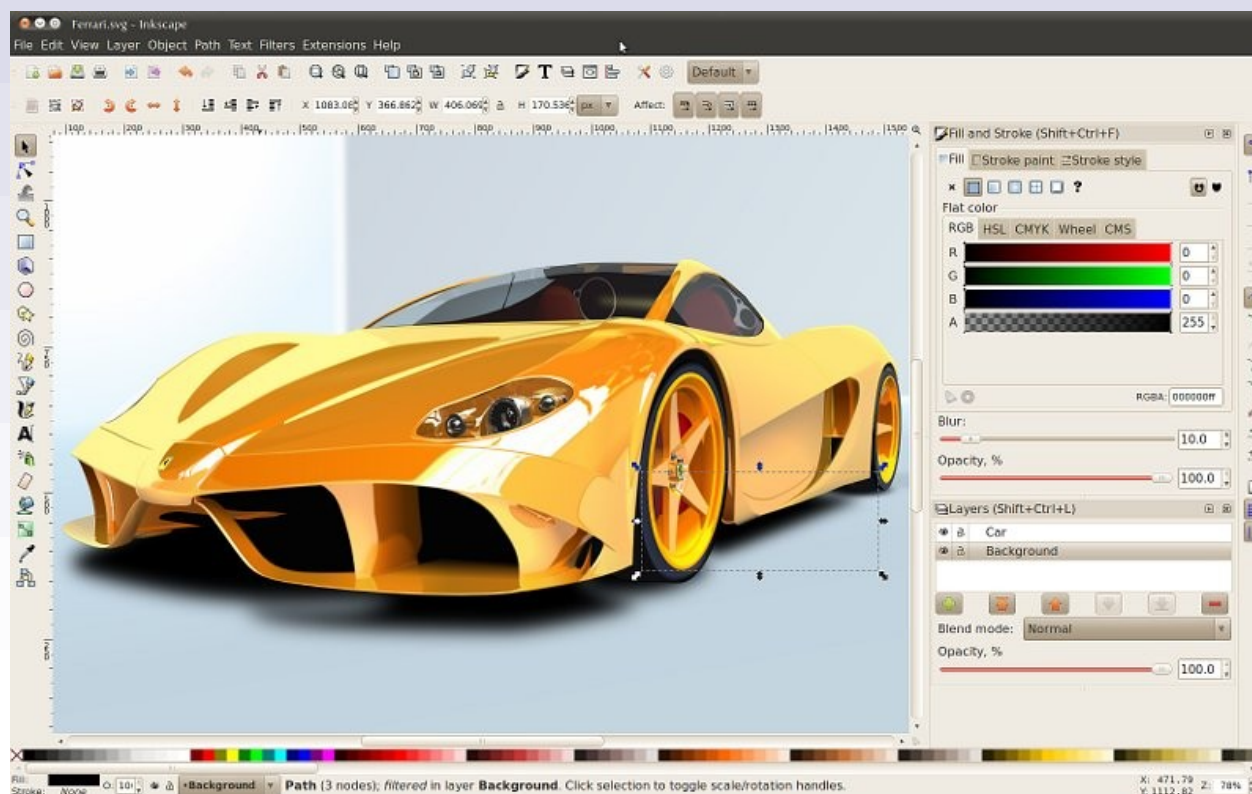
- IrfanView
- <http://www.irfanview.com/>
- Eleganta programma rastra attēlu apskatei un pārveidei.
- Par brīvu personīgai un akadēmiskai lietošanai.

Vektorattēlu apstrādei

- Inkscape
- <http://inkscape.org/>

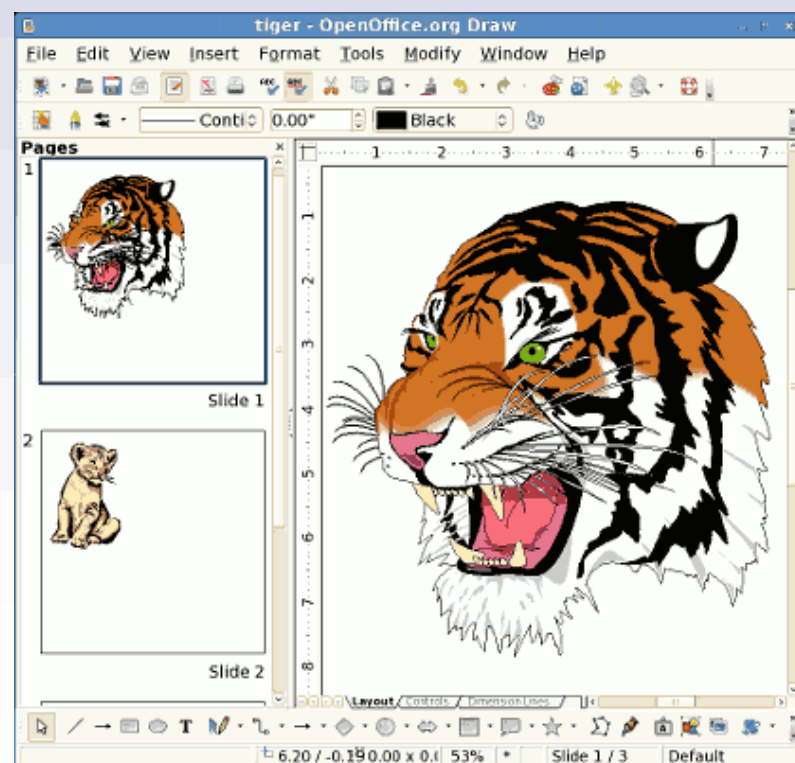

Vektorattēlu apstrādei

- OpenOffice.org Draw
- <http://www.openoffice.org/>
- <http://www.libreoffice.org/>
- Draw ir OpenOffice sastāvdaļa.
- Neierasts slāņu lietojums.

Paldies par uzmanību!